

پوهنتون كاردان
KARDAN UNIVERSITY

نظام اجتماعي اسلامي

فهرست

• فهرست

• مرور مختصر به درس گذشته

• نتایج متوقع از درس

• تعریف فامیل (خانواده)

• تشکیل خانواده و اهمیت آن

• ویژگیهای خانواده در اسلام

• ساختار خانواده در اسلام

• اختیار همسر

• دوره نامزادی و حکمتهای آن

• اصول ساختار فرد در نظام اجتماعی
اسلام

• منابع مضمون

مرور مختصر به درس گذشته

- منابع نظام اجتماعی اسلام
- خصوصیات نظام اجتماعی اسلام
- ساختار جامعه از منظر شریعت اسلام
- ساختار فرد جامعه اسلامی از دیدگاه اسلام
- اصول ساختار فرد در نظام اجتماعی اسلام
- اصول ساختار جامعه در نظام اجتماعی اسلام

نتایج متوقع از درس

محصلین محترم به مطالب ذیل دسترسی پیدا کنند:

- تعریف فامیل (خانواده)، تشکیل، ویژگیها و ساختار خانواده و اهمیت آن
- اختیار همسر
- دوره نامزادی و حکمتهای آن
- اصول ساختار فرد در نظام اجتماعی اسلام

تعريف فاميل (خانواده)

- کلمه فاميل ترجمه کلمه انگليسي { Family } است که در زبان دري به آن خانواده ميگويند.
- تعريف فاميل: در لغت به معاني مختلفي از قبيل خانواده، دودمان، خاندان، زن و بچه، اهل خانه، طايفه، قبيله، اصل و نسب، تبار و تيره استعمال شده است.
- کلمه فاميل را از دو نقطه نظر تعريف مينمايند: يکي از نقطه نظر خاص و ديگري از نقطه نظر عام يا وسيع کلمه.

■ فامیل از نقطه نظر محدود ویا خاص کلمه به یک گروپ اشخاصی اطلاق میشود که در یک خانواده زندگی داشته و معمولاً شامل پدر، مادر و فرزندان می باشد.

■ کلمه فامیل از نقطه نظر عام ویا وسیع کلمه، عبارت از وحدت اشخاصی است که بر اساس قرابت باهم متحد شده باشد؛

■ این قرابت به سه شکل مطرح بحث بوده میتواند که عبارت از **قرابت نسبی**، **قرابت سببی** و **قرابت رضاعی** میباشد. با در نظر داشت این تعریف، تمام اشخاصی که با هم قرابت نسبی سببی و رضاعی داشته باشد در جمله تعریف فامیل به مفهوم عام آن شامل میگردند.

قانون مدنی، فامیل را چنین تعریف کرده است: « فامیل انسان متشکل از اقاربی است که توسط یک اصل مشترک با هم جمع شده باشند». ماده (۵۶)

انواع تشکیل خانواده

تشکیل فامیل: به سه طریق شکل می گیرد:

- 1- فامیل مشروع: فامیل است که بر اساس عقد ازدواج و با رعایت ارکان و شرایط خاص به وجود می آید.
- 2- فامیل مبتنی بر تبنی: فامیلی که بر اساس رابطه فرزند خواندگی شکل می گیرد.
- 3- فامیل غیر مشروع: فامیلی که در اثر ارتباط آزادانه طرفین بدون رعایت شرایط ازدواج به وجود می آید، اما در کشورهای اسلامی جز فامیل مشروع دیگر اشکال فامیل به رسمیت شناخته نشده است.

اهداف تشکیل فامیل

.1

اهمیت فامیل

- الف - از نگاه تولد و تربیت انسان در خانواده .
- ب - از نگاه اطمینان قلبی اعضای خانواده .
- ج - از نگاه ارتباط خانواده با اقتدار ملی .
- د - از نگاه تقویه بنیه اقتصادی جامعه .
- هـ - از نگاه جلوگیری از انحرافات جنسی و اخلاقی .
- و - از نگاه احساس مسئولیت اعضای خانواده در برابر یکدیگر .

ویژگیهای خانواده در اسلام

- 1 - تقوی و پرهیزگاری.
- 2 - خوش اخلاقی و مودت در خانواده:
(و عاشروهن بالمعروف: با همسران خود به شایستگی و نیکویی معاشرت نمایید.)
پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) نیز فرمود: خیرکم خیرکم لأهله و أنا خیرکم لأهلی.
بهترین شما کسی است که برای خانواده خود بهترین است و من بهترین افراد برای خانواده هستم.
- 3- مدارا، عفو و گذشت در خانواده:
- 4- فرزندپروری اسلامی - تربیت نسل.
- 5 - ادای حقوق و واجبات.

ساختار خانواده در اسلام

• **مفهوم خانواده:** تشکیل خانواده در اسلام تنها از راه مشروع صورت میگیرد که شریعت اسلامی آنرا رسم نموده است، و پیامبر صلی الله علیه وسلم و یاران اش به روی آن رسم حرکت متوازن را انجام داده اند که از مقدمات ازدواج آغاز میگردد مثلاً:

1- خطبه (خواستگاری):

در لغت: خطبه یک کلمه عربی است، به معنای طلب میباشد، یعنی خواستن، اظهار نمودن، آغاز کردن و در زبان دری به آن خواستگاری گفته میشود.

در اصطلاح: عبارت از اظهار نمودن رغبت به ازدواج (نکاح) همراهی شخص مرغوب و معین میباشد، خوا از طرف مرد باشد یا زن

یوهندان
KARDAN UNIVERSITY

شرایط انتخاب همسر

1. شرط تقوا و دین داری
2. شرط اصل و نسب نیک
3. شرط حسن و جمال زیبا
4. شرط پول و دارایی
5. شرط عقل و خرد و سلامت روان
6. شرط کفایت
7. شرط آزادی

دوره نامزادي و حكمتهاي ان

- دوره نامزادی دوره ابتدایی و مقدمه نکاح میباشد
- هیچ نوع محرومیت شرعی بین طرفین ثابت نمی گردد.
- هیچ نوع حقوق زوجین بین شان مرتب نمی گردد.
- در دوره نامزادی تنها حق نظر و دیدن یک دیگر ثابت میشود در چوکات شریعت اسلامی.
- محل نظر فقط روی و دست نامزاد میباشد و دیدن بدن نامزاد غیر روی شرعا جواز نمی داشته باشد.
- نامزادی نصف و یا نیمه نکاح نمی باشد، چه قسمیکه بعضی از مردم فکر میکنند.
- نامزادی سبب دوام و استمرار بهتر حیات زوجین میباشد، و از جنجال آینده قرار میگذرد.
- دوره نامزادی بهترین فرصت برای فکر و سنجش دقیق عقد نکاح میباشد.

منابع مضمون

1. الهداية، للإمام أبو الحسن علي بن أبي بكر المرغيناني.
2. حجة الله البالغة، لشاه ولي الله الدهلوي.
3. ماذا خسر العالم بانحطاط المسلمين، للشيخ أبي الحسن علي الندوي.
4. البحر الرائق، لابن نجيم الحنفيو.
5. فقه الأسره، لوهبة الزحيلي.
6. التكامل الإجماعي في الإسلام، لمصطفى السباعي.
7. تربية الأولاد في الإسلام، لعبدالله ناصح علوان.

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

تشکر